No. 1677 Zaterdag 19 Februari 1916. 33ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

Curaçao's Eeuwfeest 1816 – 4 Maart – 1916.

III.

De Inneming van Curaçao op Nieuwjaarsdag 1807.

Na de sommatie door de *Fisgard* om het eiland over te geven, werd hier in den boezem van het Bestuur de vraag gesteld, of er niet nog meer maatregelen van voorzorg dan de reeds bestaande dienden genomen te worden. De kapitein der artillerie W. SCHMIDT, (1) daarin gesteund door den garnizoens commandant F. H. PHEIFFER, deed daarom een belangrijk voorstel, om de haven, evenals vroeger in tijden van gevaar, met een hulk (een oud log koopvaardijschip), met aan weerszijden op palen rustende kettingen aan de oevers verbonden, af te sluiten. Deze hulk en palen waren indertijd, toen ze door ouderdom verteerd waren, met de kettingen weer weggenomen. Was dit voorstel uitgevoerd, zeer zeker zouden de Engelschen hun plan onmogelijk hebben kunnen uitvoeren. Doch aan dit voorstel werd geen gevolg gegeven, omdat de Gouverneur CHANGUION oordeelde, dat die maatregel onnoodig was. Naderhand voor het Militaire Gerechtshof bracht CHANGUION tot zijn verdediging bij, dat zulks niet geschied was, omdat kapitein EVERTSZ, commandant van 's lands oorlogsschepen, het niet noodig geoordeeld had. Doch bewijs voor deze bewering kon hij niet bijbrengen, en EVERTSZ kon zich niet verdedigen, omdat hij gesneuveld was. Doch in zijn werk: *Het Nederlandsch Zeewezen* getuigt de schrijver JHR. DE JONGE, dat de gepensioneerde kapitein ter zee, met rang van schout-bij-nacht, DE QUARTEL, die in die dagen als luitenant op de *Kenau Hasselaar* alles had meegemaakt, hem uitdrukkelijk verzekerd heeft, dat kapitein EVERTSZ herhaaldelijk bij den Gouverneur op het herstel van de hulk en het spannen van den ketting had aangedrongen, doch zonder gevolg.

Zonder twijfel is CHANGUION in deze zaak grootelijks aan zijn plicht te kort geschoten. In ieder geval had hij, overeenkomstig het voorschrift zijner instructies, een grooten krijgsraad moeten bijeenroepen of zelfstandig de uitvoering er van moeten bevelen. Doch hij deed hoegenaamd niets, ja nog erger. Niettegenstaande den 31sten December zich weer een kleine Engelsche brik voor de haven vertoonde, doch die zich weer even spoedig verwijderde, meende de Gouverneur zich over die brik al even weinig te moeten verontrusten, als over de sommatie van de *Fisgard*.

Dienzelfden dag ging de Gouverneur met zijn gezin naar zijn buitenverblijf de plantage *Bleinheym* aan de overzijde van het Schottegat, om vèr van het rumoer in de stad den Nieuwjaarsdag daar rustig door te brengen, met het plan om op Zondag 4 Januari weer in de stad terug te keeren. Tijdens zijn afwezigheid liet hij het opperbevel over aan een der onder hem staande bevelhebbers. Bij die groote gerustheid van den Gouverneur volgden de meeste zee- en landofficieren zijn voorbeeld, en zoodra de Landvoogd zich verwijderd had, zochten ook zij den Oudejaarsavond evenals andere jaren zoo gezellig mogelijk te vieren ten huize van de Curaçaosche families, waar die feestvreugde in dien tijd tot in den morgenstond werd voortgezet.

* * *

Nadat het Engelsch eskader den Oosthoek van het eiland was omgezeild, werd het ten kwart vóór 5 uur in den vroegen morgen op *Oost seinpost* en de plantage *Fuik* opgemerkt. De commandant van het fort *Beekenburg* (Caracasbaai) gaf terstond alarmschoten. Doch de muziek op de danspartijen, het gebons van den tamboer, het luidruchtig geschreeuw van de slavenbevolking, het oorverdoovend geraas van het vuurwerk, overstemden die alarmseinen, zoodat men in de stad niets opmerkte. De enkelen, die wellicht die schoten hoorden, konden onmogelijk begrijpen, dat het kanonschoten uit de verte waren, doch waren in den waan, dat het afgestoken vuurwerk was in de nabijheid.

Toen de Engelsche fregatten op de hoogte van *Krommelijn* (boven Pietermaai) waren gekomen, schraalde de wind, zoodat de Commandant van het eskader nog eenige oogenblikken in twijfel verkeerde of hij de onderneming al dan niet zou doorzetten. Hij besloot door te zetten.

Hij schaarde zijn schepen in slagorde, liet van al zijn fregatten de *Hollandsche* vlag hijschen en zette daarop met kracht van zeilen regelrecht op de haven aan, die de *Arethusa* onder BRISBANE voorop, ten 8 minuten voor 6 uur en achtereen volgens alle anderen zonder eenigen tegenstand te ontmoeten, binnenseilden.

Geen enkele officier noch van de land- noch van de zeemacht was op zijn post. De nietigste omstandigheid zou in staat zijn geweest de hoogst gewaagde onderneming te doen mislukken. „Had het krijgsvolk in het fort Amsterdam, (zoo zegt de Engelsche schrijver BRENTON in zijn *Naval History* t. II p. 204) een bos stroo of een teerton in brand gestoken, zoo had de onderneming moeten mislukken, daar in dat geval de loods den weg bijster zou zijn geworden."

— JHR. DE JONGE in *Het Nederlandsch Zeewezen* pag. 637, schrijft het voornamelijk aan twee omstandigheden toe, dat de Britten er in slaagden om de haven aldus ongehinderd binnen te dringen.

„Het feest van Oudejaarsnacht „was daarvan de *eerste* oorzaak. „Daardoor waren de batterijen en „de forten slecht bezet en was er „weinig of geen wacht gehouden, „zoodat de vijandelijke schepen eerst „zeer laat ontdekt werden. Hierbij „kwam, dat door de afwezigheid „van de meeste officieren en soldaten „er bij de verschijning dier schepen „zulk een groote verwarring ont„stond, dat deze reeds de haven „bereikt hadden, alvorens men op „afwering bedacht was.

„Maar er bestond nog een *tweede* „reden, die den Britten zeer in de „hand werkte.

„In West-Indië, met name te Cu„raçao, werd niet gelijk elders, een „*witte* vlag als parlementaire of vlag „van onderhandeling gebruikt, maar „de gewone Hollandsche driekleurige „vlag. Van deze hadden de Britten „zich vroeger meermalen bediend, „wanneer zij voorslagen of mede„deelingen aan de regeering van het „eiland te doen hadden, en de onzen „hadden die vlag ook als zoodanig „steeds geëerbiedigd. Sommige offi„cieren hadden tegen deze gewoonte „bedenkingen gemaakt en aan den „Gouverneur hun vrees te kennen „gegeven, dat hieruit vroeg of laat „nadeelige gevolgen voor de kolonie „konden voortspruiten, doch die be„denkingen waren in den wind ge„slagen. De uitkomst leerde maar „al te zeer, dat deze vrees niet on„gegrond was. De Engelsche fre„gatten, onder Hollandsche of par„lementaire vlag, langs de kust „ziende zeilen, geraakten zij die zich „bij de batterijen en op de forten „bevonden in twijfel, of de Britten „met vijandelijke oogmerken kwa„men, dan om eenig voorstel of „mededeeling te doen, en door deze, „wij durven bijkans beweren onge„oorloofde krijgslist bedrogen, lieten „zij den vijand ongehinderd meer en „meer naderen en bemerkten eerst „toen het te laat was, dat zij verleid „waren. In die onzekerheid deden „de aan de kust liggende batterijen „niets meer dan eenige weinige sein„schoten, welke door de forten her„haald, onder het krijgsvolk, de „zeelieden en de ingezetenen alarm „verwekten, maar die onvoldoende „waren om de kolonie te behouden."

Daar zijn zeker wel eenige bedenkingen te maken tegen die laatste redeneering van dezen schrijver. Het ligt voor de hand, dat de Hollandsche zeeofficieren, toen zij later bij koning Lodewijk ter verantwoording geroepen werden, alles aangewend zullen hebben om zich vrij te pleiten en daarbij ook een handig gebruik hebben gemaakt van deze omstandigheid: het listig en ongeoorloofd gebruik maken door de Engelschen van de Hollandsche in plaats van de witte parlementaire vlag.

In gewone omstandigheden, als allen op hun post waren geweest, zouden zij daardoor kunnen misleid zijn geworden. Doch hier in dit geval ging, naar onze meening, hun redeneering niet op. Voor iedereen moest het boven allen twijfel vast staan, dat de Engelschen *kwade* bedoelingen hadden en dus misbruik maakten van deze vlag. Men was in oorlog met Engeland, verder de sommatie van 22 December en het verschijnen van de Engelsche brik op 31 December toonden duidelijk hun ware bedoelingen. Maar boven alles het ongeoorloofd gebruik maken van deze vlag, en het misleid worden kan voor de Hollandsche officieren ter nauwernood als een reden tot verontschuldiging, of een argument ter verdediging worden aangemerkt, daar geen van hen allen die vlag heeft *kunnen* opmerken, om de eenvoudige reden dat zij niet op hun post waren en dus niets gezien hebben. Op de seinposten heeft men gedaan, wat men moest doen, nl. sein— of alarmschoten lossen. Het vuren op de vijandelijk schepen had van de batterijen aan beide zijden van de haven behooren te geschieden En deze zouden zonder eenigen twijfel het geheele Eskader in den grond geboord hebben, wanneer het toch gewaagd had de haven binnen te zeilen, omdat geen dezer schepen noch van stuur— noch van bakboord zijn kanonnen op een der forten had kunnen richten en te gelijkertijd den nauwen havenmond binnenzeilen. Doch ook dit nog aannemend, zouden toch op zulk een korten afstand de houten scheepswanden reeds met kogelgaten doorzeefd en het tuigage ontredderd en aan flarden geschoten zijn, lang voordat de scheepskanonnen één enkele bres in den harden vestingmuur gemaakt of aan de fort batterijen het zwijgen hadden kunnen opleggen.

P. A. E.

Wordt vervolgd.

(1) Deze W. SCHMIDT stierf in 1819 en ligt begraven op *Monte Verde* Pietermaai, waar zijn graftombe met opschrift nog te zien is.

VAN HOLLANDERS DIE VOOR FRANKRIJK VECHTEN.

II.

Aan het vervolg van hetgeen de Hollandsche legioen-soldaat in de *Maasbode* verteld, ontleenen wij het volgende:

De patrouille-gevechtjes, die wij rond Craonne voerden, waren slechts bewaarschoollessen in de vechtkunst. Wij leerden hoe langer hoe beter schieten, met de bajonet omgaan, prikkeldraad spannen en doorsnijden, en wij werden daardoor zoo vertrouwd met de gevaren, dat wij ten slotte heelemaal niet meer aan het gewicht van een „blauwe boon" dachten.

De grootere gevechten van de „legion" en der Hollanders begonnen eerst later. Maar toch moet ik u uit die dagen van een „zaakje" vertellen, dat wij in de buurt van Craonne hebben opgeknapt.

't Was in een Januari-nacht, dat wij scherpe patrouille-dienst moesten doen. Elke patrouille had twee uur te loopen en zeer strenge opdrachten De Tilburger Van Rooy, die, ik heb 't u reeds verteld, hartstochtelijk liefhebber was, en zulke nachtelijke „zaakjes" als een soort sport beschouwde, ging met de eerste patrouille op stap, van 8 tot 10. Zij kwamen er zonder werken af. Toen deze afdeeling naar huis, d. w. z. naar de loopgraven sloop, bleef Van Rooy als een jachthond, die iets in zijn neus heeft, achter, maar hij moest ten slotte zijn baas volgen. De tweede patrouille, die van 10 tot 12 uur, had te kruipen over de donkere velden, naderde de terugkeerende en Van Rooy voegde zich dadelijk bij deze afdeeling, waartoe ook ik behoorde.

Ik weet wat, fluisterde de Tilburger tegen sergeant Keller, een Elzasser, die met Van Rooy reeds menigmaal succes had gehad.

„Zoo, en dat is?" vroeg de commandant.

„Wij gaan weer enkele Duitschers vangen. Ik heb ze gehoord, toen wij naar huis gingen, en ik vond het verdraaid jammer, dat ik ze niet dadelijk kon opbrengen, maar wij gaan ze nakken! Als ik 't goed vóór heb, dan moeten ze ergens bij de goot van Craonne liggen."

De goot van Craonne is een klein slootje, dat tusschen Craonne en de Champagne wijnbergen tegen de hoogte ten noorden van het dorpje loopt, en 't welk zoo maar gedoopt was, gelijk wij in de vele doode uren alles, ja bijna elken molshoop een naampje hadden gegeven.

„Waarschijnlijk gebruiken zij een modderbad," zei de Tilburgenaar lachend, die daarna zijn plan uiteenzette, hoe hij de Duitschers dacht te vangen.

Die patrouille-pakkerij geschiedt natuurlijk het best in stilte, want, zoodra ge schieten gaat, en de lichten door de donkerte flitsen, dan hebt ge kans van twee kanten door hagel gekieteld te worden.

Alzoo ging Van Rooy er heel alleen, als een sluipjager, op uit. Weldra kwam hij terug, gaf ons de noodige aanwijzingen. zoodat het ons niet moeilijk viel een kleine Duitsche patrouille welke achter een paar wilgen-struiken verscholen lag, te omsingelen en te pakken.

Van Rooy nam twee Duitschers voor zijn rekening, en deze vangst bleek later van groote waarde, wijl de eene Duitscher enkele tienduizenden francs bij zich droeg en de andere verscheidene gouden horloges in zijn bezit had.

De Tilburger hield een heele strafpredicatie tegen de Duitschers, die van zijn Fransch-Hollandsch-Duitschen hutspot geen woord begrepen en slechts spreken van: „wij zijn kameraden."

Terwijl de derde patrouille op stap was, werd er plotseling alarm geblazen. De Hollanders in de verschansingen stonden dadelijk gereed en de geheele sectie zwermde uit de schuilplaatsen. Heel voorzichtig trokken wij voort en toen eenige verkenners hadden vastgesteld, dat er dicht bij de goot van Craonne een groote Duitsche afdeeling lag, werden wij op 150 meter afstand, in afwachting opgesteld. Ha, ja opgesteld! Ons heele troepje, een 50 à 60 man sterk, kreeg order in half cirkelvorm te gaan liggen met een ruimte van 6 à 7 meter tusschen elke twee manschappen; 't had gesneeuwd en geregend, zoodat onze ligplaats allesbehalve „lekker" was. Toen wij ongeveer 1½ uur in het sneeuw-bed gerust hadden, wierpen de Duitschers plotseling een vuurbal in de hoogte en daar had je de poppen aan het dansen. Zoo'n vuurbal blijft enkele minuten branden en verlicht een vrij groot oppervlak. Onze koppen zaten bijna onder de sneeuw, doch de Duitschers hadden 't nadeel dat zij helmen droegen, waarvan de punten bij een dergelijke illuminatie altijd 't eerst zichtbaar zijn.

Wij telden tien, twintig, dertig...... ja ongeveer 100 van die spitsen en wisten nu ook precies waar de vijanden lagen.

De vuurbal ging uit als een nachtpitje en toen 't weer stikdonker was, kregen wij het bevel als slangen voorwaarts te kruipen, 't geweer met den riem in den mond. Sidderend van krijgslust — een soort heete koorts — schoven onze lichamen, zonder gerucht te maken, over het veld. Nog 100 meter! De Duitschers openden een geweldig geweervuur, dat ons geen schade toebracht. Als vogel-zwermen vlogen de kogels over onze hoofden.

De Duitschers staakten het vuren. Waarschijnlijk waren zij verbaasd geen enkelen gil als trefsignaal te hebben gehoord. Maar wij verloren geen moment en met de bajonet vooruit stormden wij op den vijand toe, die blijkbaar niet wist, dat wij hen zoo dicht hadden bekropen. De Duitschers weifelden een oogenblik en dat was onze winst bij het gevecht van man tegen man 't welke volgde en in zeer korten tijd was beslist. De legioensoldaten uit Marokko zijn razende bajonetvechters, zij prikken haast even gemakkelijk met de bajonet [illegible] delievend burger 's middags zijn vork in de aardappel slaat. Wat zij steken is raak en hun kolfslagen treffen zelfs in den nacht met haast onmiskenbare zekerheid.

Zoo'n gevecht in de donkerte van man tegen man, zijn de vreeselijkste momenten in den oorlog. Men leeft in een roes van ongekenden moed en wreedheid, die het verstand verbijstert. Later als ge gelukkig uit dit kluwen van stekende en slaande menschenmassa zijt gedrongen, dan hoort gij nog slechts de doffe slagen der kolven op de kreunende koppen en de angstgillen der bloedig getroffenen en gij herinnert u nog slechts wat gij zelf hebt gedaan om uwe tegenstanders van 't lijf te houden.

Uit dezen nacht weet ik nog alleen, dat ik mijn tegenstanders ten slotte bij de keel heb gegrepen en......

Er bleven 70 Duitschers gewond of gedood op het slagveld liggen, o. a. ook 3 officieren, die als Franzosen Fresser bekend stonden.

Wij hadden 15 dooden en gewonden, waaronder ook Duynstee uit Haarlem, die een eerste klasse bajonet-vechter was, maar dezen nacht een houw van een officierssabel kreeg. De wond had echter niet veel te beteekenen.

Na deze affaire kregen wij 4 dagen rust, d. w. z. wij behoefden niet te vechten, maar u moet niet denken, dat wij dezen tijd in dolce farniente doorbrachten. O, neen, als Fransche troepen uit de loopgraven op rust zijn, hebben zij bijna even hard te werken, ja soms nog harder dan bij de vechtpartijtjes. 't Is dan heele dagen inspectie en wat er van den „vacantie"-tijd nog overblijft. wordt besteed aan geniewerk. Wij hebben b.v. boomen te zagen, bergplaatsen te timmeren, wachthuisjes in elkaar te slaan, wegen te repareeren, wat voornamelijk ook met hout geschiedde, kachelhout te maken, enz.

Wij werden gedurende die 4 dagen ingekwartierd in het dorpje Beaurieux, dicht bij de Aisne, maar ook daar niet met rust gelaten door de Duitschers.

Zondag onder de Hoogmis kwam een Duitsche vlieger ons opzoeken. Wij vulden het kerkje tot in de uiterste hoeken — 't was op den Zondag van den algemeenen bededag in Frankrijk – en juist kwam een Capucijner-pater op den predikstoel,

toen het snorren van een vliegmachine gehoord werd.

Een Albatros hing boven het kerkje, hetwelk te klein was om alle soldaten te bevatten, zoodat een groote groep militairen voor de kerkdeur stond.

Dat zag de Duitscher:

En hij wierp zijn vuil.

Buiten ontstond verwarring......

De Capucijner-pater zou zijn preek beginnen.

„Weest kalm soldaten......"

Een geweldig geraas, kalk en steen vliegen om het altaar, het kraakt en scheurt in de bom is bij het altaar ingeslagen.

„Weest kalm, soldaten van Frankrijk !" beveelt de Capucijner-pater.

Alles blijft rustig, alsof de generaal het commando had gegeven.

En terwijl de grond nog tweemaal dreunt en schudt van bommen, die vlak achter de kerk inslaan, houdt de eerwaarde pater een patriotische preek, zoo welsprekend, dat wij den vlieger geheel vergaten.

Een nieuw afzetgebied voor onze Pinda.

Het wil ons voorkomen, dat met uitzondering misschien van Aruba, de cultuur van de pinda of aardnoot in de kolonie veel te weinig gewaardeerd wordt. Het is waar, niet elke grond leent zich voor deze cultuur. Over het algemeen eischt de pinda een losse grond. Nog afgezien dat deze cultuur zeer loonend is en een aardige verdienste oplevert, is er een ander voordeel aan verbonden, wat voor onze kolonie van groot belang en maar aan weinigen bekend is.

Iedereen weet, dat hier in onze kolonie door onze landbouwers maar zeer weinig aan grond*bewerking* en nog veel minder aan grond*bemesting* wordt gedaan. Wanneer in Holland een landbouwer zoo weinig zijn land bewerkte en bemestte als men 't hier pleegt te doen, zou reeds sinds jaren de geheele landbouwersbevolking daar zijn te niet gegaan. De groote opkomst van den boerenstand in Nederland dagteekent juist van den tijd, dat men de resultaten van de landbouwwetenschap in de praktijk is gaan toepassen. Eenmaal rekening houdend met die fouten van den landbouw in onze kolonie, kan de cultuur van de pinda een hulpmiddel worden om de waarde van de bouwgronden te verbeteren.

De pinda (*arachis hypogæa*) heeft de bijzondere eigenschap den grond te bemesten, doordat haar wortelen stikstof in den bodem brengen. Onze landbouwers zouden zonder eenige onkosten hiervan profijt kunnen trekken. Wanneer men het eene jaar op een stuk grond pinda's plant, en het volgende jaar op datzelfde stuk grond mais, zal de mais van dat land een veel grooteren oogst opleveren. Men kan er zelf in het klein de proef van nemen. Plant over eenige vierkante meters pinda, en het volgende jaar mais op dezelfde plaats en verder daarnaast op het overige gedeelte van dat veld, men zal met verwondering zien, dat de maisaanplant op die enkele vierkante meters, waar het jaar te voren het pindagewas stond, er veel voordeeliger staat en een betere opbrengst oplevert dan de grond vlak daarnaast. Zoo zou men jaarlijks kunnen afwisselen. De mais put den grond uit, de pinda verbetert dien.

Het afzetgebied van de pinda is bijna onbeperkt. De pinda wordt gebruikt als bijmenging van de cacao, en dient vooral om de olie er uit te persen. De bekende Delftsche slaoliefabriek gebruikt uitsluitend pinda's voor het maken van die olie. En heele scheepsladingen zouden wij daar kunnen afleveren, wanneer onze kolonie zich meer op deze cultuur zou willen toeleggen. Nu betrekt die fabriek zijn pinda's uit de Fransche kolonies in Afrika. En nu schijnt er weer een nieuw afzetgebied voor de pinda op komst te zijn. Men heeft het te Londen al zoo ver weten te brengen dat men nu ook *kunstmatige melk* uit de pinda heeft weten te fabriceeren, zooals een bericht in het *Britsche Medical Journal* meldt.

Zoo goed als het tot margarine verwerkte rundvet de boter vervangt, zou het product, dat uit de pinda of aardnoten gemaakt kan worden, de melk kunnen vervangen. Die olie houdende aardnootjes, in Holland meer bekend als apennootjes, aardpimpernoot, olienootjes, of Curaçaosche amandelen („*Sause mangelen*") zijn arm aan water, maar in verhouding tot haar gewicht rijk aan voedende bestanddeelen, stikstofhoudende stoffen en vooral aan vet, dat ruim 45 pCt. van het totaalgewicht van de kern vormt. De methode om uit die nootjes melk te maken komt hierop neer, dat men ze van de schil ontdaan tot een brij stampt, waaraan wordt toegevoegd water dat met zout verzadigd is, wat dextrine en ten slotte de zouten welke de melk bevat. Het mengsel wordt onder voortdurend roeren langzaam gekookt bij een temperatuur beneden de 100 graden, gaat dan door een filter en wordt vervolgens met bepaalde vetzuren behandeld. Na verloop van twee uren is de noot in melk veranderd. Er worden dan nog de melkzuurbacteriën aan toegevoegd, die maken, dat de verandering tot drinkbare melk volkomen wordt. De prijs van deze synthetische melk is de helft lager dan koemelk, waarbij nog komt, dat de na het filtreeren overblijvende vaste stoffen als voedingsmiddelen gebruikt kunnen worden. Uiterlijk moet deze kunstmelk zich niet van de natuurlijke onderscheiden, en in voedingswaarde zou ze er gelijk mee staan. Wel heeft de kunstmatige melk een eigenaardigen smaak die niet ieder zal bevallen, maar men verzekert, dat men van dien smaak niets merkt als de melk in koffie wordt gebruikt. Ook heeft de kunstmelk een bezinksel, zoodat het noodig is, de flesch voor het gebruik sterk te schudden. Intusschen hoopt men de bereiding nog zóó te verbeteren, dat het nieuwe product ten opzichte van de koemelk de plaats zal innemen, die de margarine tegenover de boter inneemt.

Het slagveld als bouwgrond.

Over enkele slagvelden ging reeds weer de ploeg, en waar de loopgraaf-zône in bewerking wordt genomen, laat het zich denken, welke massa's metaal daar ingeslagen zijn en nu voor het ploegkouter komen. Het roffelvuur van weleer maakt dan nog licht slachtoffers, wanneer een niet ontplofte granaat door een ongelukkig toeval tot explosie gebracht wordt. In de velden waar de slag aan de Marne woedde, heeft men daarvan bittere ervaring opgedaan. Men is er nu in geslaagd de bedolven projectielen op te sporen, op dezelfde manier als men met de balans van Hughes metaaldeelen in het menschelijk lichaam aantoont en hun plaats bepaalt. Men weet dat de balans van Hughes twee gelijke draadklossen met primaire en secondaire winding omvat, een stroombron, een interruptor en een telefoon. Zoolang de twee inductieklossen even ver van metaal, in 't bijzonder van ijzer of staal, verwijderd blijven, heffen de electromotorische krachten in de met elkaar verbonden secondaire windingen elkaar op en zwijgt de in dien stroomkring opgenomen telefoon. Hij geeft evenwel geluid zoodra een stroom door die windingen gaat, en toont daarmee de aanwezigheid van een metaalmassa aan. Om met die „balans" het land af te zoeken, worden twee groote platte klossen van plm. 75 c.M. doorsnede gebruikt, hun primaire winding bestaat uit 20 lagen, de secondaire uit 10. Tusschen de lagen der windingen laat men een ruimte van 1 c.M. De batterij van vier droge elementen wordt gedragen door dengeen, die de beide klossen, die op een harkvormige houten drager over den grond geschoven en gereden worden, beweegt, daarachter loopt de waarnemer met den telefoon. Na eenige oefening begint men op de manier alle metaal op te sporen, dat in den grond zit, geen sleutel ontgaat aan de waarneming. Om het werk te vergemakkelijken wordt eerst de grond gezuiverd van daarop voorkomende stukken van projectielen en wapenen, etensblikjes, e. d. De niet-ontplofte granaten dringen uit den aard der zaak dieper in den grond. Men moet ze voorzichtig uitgraven en op andere manier onschadelijk maken.

Bij een wandeling langs het veld zoekt men telkens twee strooken van 75 c.M. af, overeenkomende met de breedte der balans. Eén hectare vordert voor het onderzoek dus ongeveer 3 uur.

Gevolgen van den Oorlog.

Het is even moeilijk zich een juist begrip van de oorlogsverwoesting te maken, als om zich eene voorstelling te vormen van de som, die door deze verwoesting vertegenwoordigd wordt.

De voornaamste financiëele experts nagaande, komt men tot de volgende conclusie;

In geld omgezet bedraagt het verlies der industrieele wereld door den oorlog veroorzaakt.

Aan munitie enz.	$ 40,000,000,000
Aan eigendommen	$ 35,000,000,000
Aan menschenlevens	$ 5,000,000,000
Totaal voor 1915	$ 80,000,000,000
Voor het jaar 1914	$ 23,000,000,000

Amerika daarentegen is door dezen oorlog snel vooruit gegaan. De uitvoer is bijna verdubbeld, de invoer daarentegen minder geworden.

Daarenboven is dit land de bankier geworden van de wereld en heeft gedurende het jaar uitgeleend $ 962,500,000, aan Engeland, Frankrijk, Canada, Italië, Duitschland, Zwitserland, Zweden, Noorwegen, Argentinië en enkele Midden-Amerikaansche staten.

Losse Berichten van heinde en verre.

Een beambte van een draadlooze telegraafmaatschappij te Honolulu (Hawai) ving een telegram op, dat door het draadlooze station te Nauen bij Berlijn in Pruisen, werd verzonden naar Tuckerton (New-York). De afstand van Nauen naar Honolulu is ongeveer 9000 mijlen.

—Carnegie heeft aan het Belgische steuncomité te Brussel 2 millioen dollar doen toekomen. Ook heeft hij giften gezonden aan de Belgische krijgsgevangenen in Duitschland.

—Bernstorf, de Duitsche gezant in Amerika, heeft aan Lansing kennis gegeven van Duitschlands voorstel, om schadeloosstelling te betalen voor de Amerikanen, die op de *Lusitania* het leven hebben verloren.

Hij gaf de verzekering, dat de Duitsche onderzeeërs in de Middellandsche Zee *geen weerloos schip zonder waarschuwing zouden aanvallen.*

—In de *Haagsche Post* was door „Een Kamerlid" meegedeeld, dat er voor minister Treub „persoonlijke redenen" zouden bestaan om zich, zoo eenigszins mogelijk, spoedig „uit het politieke leven terug te trekken". Dit gerucht liep in parlementaire kringen al eenigen tijd.

De *Telegraaf* heeft zich tot minister Treub gewend met de vraag, wat er van aan is.

De minister antwoordde:

„Ik kan u meedeelen, dat welke ook mijne persoonlijke wenschen mogen zijn, ik mijn post niet zal verlaten, zoolang ik mij daartoe niet om politieke redenen genoopt gevoel."

Een bevestiging dus van ons vermoeden, geuit in ons vorig nummer.

- Bij de 4 Januari gehouden stemming ter verkiezing van een lid der Tweede Kamer in het district Nijmegen (vacature jhr. mr. O. van Nispen tot Sevenaer) is gekozen de oud minister van Financiën de heer mr. M. J. C. M. KOLKMAN (kath.) met 3224 stemmen tegen 989 op den heer L. Hermans (soc.-dem.).

—De Nederlandsche Bank had bij het begin van dit jaar bijna een half milliard goud in voorraad.

—Onze landgenoot, de vliegenier De Rom, die in Franschen dienst is en reeds vroeger eervol werd vermeld, heeft nu de „medaille militaire" gekregen. Hij is sergeant en de daden waarvoor hij beloond werd, worden aldus beschreven: „Een uitstekend vliegenier door zijn technische fotografieën, zijn volharding en koelbloedigheid. Is verscheidene malen van fotografische verkenningsvluchten, op geringe hoogte gemaakt, met zijn zeer ernstig getroffen vliegtuig teruggekeerd. Op 19 Augustus 1915 heeft hij bijna een half uur lang met een Duitsch vliegtuig gestreden, dat gedwongen was den strijd op te geven, en keerde zelf met zijn zeer beschadigde vliegmachine terug. Op 20 Augustus viel hij opnieuw twee Duitsche vliegtuigen aan en dwong een van hen snel te dalen, terwijl het ander op de vlucht ging."

—Het heet dat in het Pacifieke Noordwesten van Californië twaalf millioen bushels tarwe niet verzonden kunnen worden wegens gebrek aan schepen.

—Uit Detroit wordt gemeld, dat Henry Ford, de automobielfabrikant, zijn fabriek zal verdriedubbelen. Deze plannen zullen $ 10,000,000 kosten. Honderd duizend werklieden zullen dan hun werk in deze fabriek vinden.

— De Europeesche oorlog brengt oceanen van jammer en ellende over de oorlogvoerende volken. De wapenfabrikanten der Ver. Staten worden er echter nog rijker door. In de laatste drie maanden van het vorige jaar waren de verdiensten van de United States Steel corporatie ruim 51 millioen dollars.

— In de archieven in Servië werden twee brieven en een telegram gevonden, onderteekend door den Czaar, waarin Servië geraden werd om alle Oostenrijksche eischen te verwerpen, met belofte van gewapende hulp van Rusland.

— Wij hebben tot nu toe nog geen statistiek van *Franschen* oorsprong gelezen, die de verliezen van Frankrijk meldde in dezen oorlog. Het volgende bericht is het eerste van dien aard en zal wel niet overdreven zijn.

— Bristol, 27 Jan. — Lonquet, Fransche socialistische afgevaardigde, hield eene rede alhier voor de arbeiders. Hij deelde mede dat in den oorlog reeds 800,000 Fransche soldaten waren gedood, 1,400,000 gewond en 300,000 krijgsgevangen gemaakt.

— Voor de onlangs opgerichte R. K. Militairenvereeniging te Spaarndam in Noord-Holland sprak generaal Ophorst, commandant der stelling Amsterdam, de militairen toe, en zei: „Ik ben in mijn hart overtuigd, dat goede leden der Vereeniging, die hun plichten van godsdienst goed nakomen, ook hun plichten als soldaat uitstekend zullen vervullen."

— Nu ook in Engeland de militaire dienstplicht is aangenomen, zijn de Vereenigde Staten en China nog de eenige overgebleven naties van eenige beteekenis, die nog zonder eenig stelsel van algemeenen dienstplicht zijn.

— In de Ver Staten zijn meer dan twee millioen auto's in gebruik.

— Brazilië brengt vier vijfde van de koffie der wereld voort.

— Keizer Wilhelm heeft al het in Servië buitengemaakte oorlogsmateriaal aan de Bulgaren ten geschenke gegeven. De waarde daarvan bedraagt dertig tot veertig millioen mark.

— In het begin van den oorlog waren de Engelschen in het bezit van 250,000 vierkante kilometers terrein in zuidelijk Arabië. Dit alles hebben zij verloren. Al de Arabische hoofden sloten zich bij de Turken aan om tegen de Engelschen te strijden, maar dit bericht komt uit Duitsche bron.

— De waarde van de Duitsche rijksmark blijft nog steeds dalen. De koers voor de postwissels uit Duitschland naar Nederland en de Nederlandsche koloniën bedraagt, tot nader bericht, 100 gulden = 230 mark.

Wie nu nog rekeningen te betalen heeft in Duitschland, kan geld uitsparen.

— Dertien families in New-York bezitten eigendommen, in de belasting, aangeslagen voor ruim 200 millioen doll.

— William Waldorf Astor betaalt in Engeland de som van 1,250 000 dollar oorlogsbelastingen.

Hadden ze zoo iemand in Nederland.

— Het Joodsche hulpcomité te New-York heeft 100.000 dollar gezonden als eerste gift voor de Joden in Polen.

—Naar de *Westm. Gazette* verneemt, heeft een Italiaansche priester uit Ariano Dentro, bij Ferrara, een weefsel uitgevonden, dat bestand is tegen geweerkogels. Bij eene proefneming heeft men talrijke revolver- en geweerkogels op het weefsel afgeschoten, die er niet doordrongen en er zelfs geen indruk op achterlieten. De pastoor zal zijn uitvinding aan de regeering aanbieden.

— Men is nog niet uitgeput in middelen ter vernieling van prikkeldraad. Een Amerikaan Wiener genaamd, keert hiervoor terug tot den tijd der kettingkogels, met een ketting gekoppelde projectielen, die o.a. in den zee-oorlog ten doel hadden het want te verwoesten. Wiener wil de kogel der schrapnells twee aan twee met een kort kettinkje verbinden. Het complex draait al vliegend om het gemeenschappelijk zwaartepunt waarbij de kans, een prikkeldraad te treffen en te doen afknappen, natuurlijk grooter is dan voor de afzonderlijke kogels.

Berichten uit de Kolonie.

Rev. zuster Theodosia.

Gisteren morgen overleed na een langdurig lijden in het St. Elisabeths-Gasthuis alhier de Eerw. Zuster THEODOSIA (in de wereld CATHARINA OOMEN.) Geboren den 29 November 1883 te Teteringen, trad zij in de Congregatie van de Gasthuiszusters van Breda den 16 April 1907, legde haar geestelijke beloften af den 1 Juli 1909.

Den 9 November 1912 kwam zij hier in de missie aan, om zich te wijden aan de verzorging van zieken en lijdenden. Wie had ooit gedacht dat dit jonge leven, dat robust lichaam, dat ijzersterke gestel zoo spoedig gesloopt en uitgeteerd, en door de dood ons zou ontrukt worden? Met blijmoedigheid en engelachtig geduld heeft zij haar langdurig lijden verdragen en aan God als een offer gebracht. Heden morgen werd het stoffelijk overschot grafwaarts gedragen. Ook de militaire adjudant, namens den H. E. Gestr. Gouverneur bracht haar de laatste eer.

R. I. P.

Nog eens: De Jaarmarkt te Lyon.

Wij komen nog eens terug op de aangekondigde jaarmarkt van Lyon, al is het jammer, dat voor *dit* jaar de deelneming door onze kolonie, wegens gebrek aan tijd, geheel onmogelijk is geworden. Wij vonden dit bericht in een der Nederlandsche bladen. Het blijkt nu duidelijk, dat de mededinging niet uitsluitend voor Fransche, maar ook voor producten uit *neutrale* landen openstaat.

Maar nu kunnen we ons des te beter voorbereiden voor het volgend jaar.

Fransche handelslieden hebben het verdienstelijk plan gevormd, om de wereldbekende *Leipziger Messe*, waar ieder jaar meer dan vierduizend groote handelshuizen zaken deden ten bedragen van ongeveer 300 millioen franken, te vervangen in Frankrijk door een „Foire de Lyon," waar alle voortbrengselen van Duitsche nijverheid streng geweerd zullen worden.

Deze staalen-kermis zal voor de eerste maal plaats hebben in dit voorjaar, dus in 1916, van 1 tot 15 Maart, en staat open behalve voor de Fransche kooplieden, **voor de geallieerden en de neutralen.**

De keuze der stad is zeer gelukkig. Zelf reeds een centrum van nijverheid, is zij gelegen op het kruispunt van de groote handelswegen, en het is dan ook te verwachten, dat een groot gedeelte der trouwe bezoekers van de Leipziger Messe voortaan hun bestellingen zullen komen doen op de Kermis van Lyon.

Senator Herriot, de energieke burgemeester der stad, heeft veel bijgedragen tot de verwerkelijking van dit grootsche plan, dat een eerste belangrijke stap is naar de bevrijding van de Fransche markt uit de Duitsche economische overheersching.

Boekenschouw.

Gedenkboek der Wereldbibliotheek 1905–1915.

Werkelijk men moet het enorme productievermogen dezer Maatschappij bewonderen. Alleen is het te bejammeren, dat er zooveel rijp en groen bij is, wat zij aan de boeken-markt brengt.

Al wat litterarisch schoon is, is daarom alleen nog geen zedelijk goede lectuur.

En onder dit opzicht bestaat hier werkelijk een aanzienlijk „*te kort.*"

VREDE DOOR RECHT. *Nederl. Maandschrift ter bevordering van internationale Staten-organisatie ter bestrijding van den oorlog.*

Jg. XVI. afl. 10 — 12 *Vraagstukken in verband met het minimum-programma voor den* DUURZAME VREDE.

De redactie van het tijdschrift *Vrede door Recht* heeft gemeend, dat het op haren weg kon liggen om een geheel nummer te wijden aan de vraagstukken, die met den duurzamen vrede verband houden en daarbij te trachten de verschillende onderdeelen dier vraagstukken door bij uitstek deskundige personen te doen uiteenzetten en toelichten.

Dit nummer opent met een hoofdartikel over dit minimum-programma te 's Gravenhage opgesteld in April 1915, welk artikel is geschreven naar aanleiding en aan de hand van de officieele commentaar, welke van de zijde dezer organisatie voor korten tijd omtrent het minimum-programma is verschenen. Daarop volgt van Mr. H. J. de Lange eene uiteenzetting aan de hand der geschiedenis, hoe men tot dit minimum-programma gekomen is. Vervolgens wordt in een uitvoerig overzicht gesproken van verschillende minimum-programma's, die in Europa en elders zijn gepubliceerd en waaruit groote overeenstemming omtrent de voornaamste der op deze programma's voorkomende eischen blijkt. Een bijzonder artikel wordt daarbij door Jhr. Mr. de Jong van Beek en Donk gewijd aan het programma der Amerikaansche *League to Enforce Peace*, onder voorzitterschap van Taft gesticht.

Het nummer bevat verder artikelen die verschillende punten van het minimum-programma toelichten, als over annexatie door Mr. W. H. de Beaufort; over koloniale expansie door Staatsraad Hesselman; over de politiek der open deur in de koloniën door Mr. Dr. H. J. Tasman; over de ontwikkeling der arbitrage door Mr. Hartzfeldt, over een in-

ternationaal scheidsgerecht, door Mr. Dr. van Ketwich Verschuur, enz.

Tevens zijn in dit nummer opgenomen de rapporten door die afdeeling van den Bond *Vrede door Recht*, die op uitnoodiging van het Hoofdbestuur hare meening uitspraken over de denkbeelden eener Internationale Politie, uitgebracht.

Zout.

In Colombia schijnt gebrek aan zout en de prijs er van tot een buitengewone hoogte gestegen te zijn. *El Comercio* van Baranquilla van 9 Februari meldt, dat om boven genoemde redenen de handelaars in Baranquilla zich genoodzaakt ge zien hebben, een lading zout van Curaçao te laten uitkomen, niettegestaande de inkomende rechten op zout aldaar buitensporig hoog zijn. De golet *Reina* heeft voor rekening van de *Empresa Hanseática* 2,000 zakken Curaçaosch zout van uitste kende kwaliteit aangebracht.

St. Martinus-Gesticht.

De ZeerEerw. Soeur Maria Theophane, Algemeene Overste van de Congregatie der Zusters van Roosendaal heeft benoemd tot Superieure van het St Martinus-Gesticht Waterkant Otrabanda de Eerw. Soeur Maria Isabel, die sinds den dood van Mère Theonille, dien post reeds tijdelijk waarnam.

Onze Gelukwenschen.

Postspaarbank.

Gedurende de maand December

		Ingelegd	Teruggehaald
Kantoren.			
Willemstad		f 10.641.17	f 8.339.68
2e district	Curaçao	—	800.
3e „	Curaçao	—	—
4e „	Curaçao	—	2.
5e „	Curaçao	1.00	—
Oranjestad	Aruba	1 285	122.82
3e „	Aruba	—	—
Kralendijk	Bonaire	377.00	385.68
Rincon	Bonaire	—	—
Philipsburg StMartin		638.70	160.99
Oranjestad St Eust.		802.50	87.50
Bottom	Saba	1808.	0.50
Windwardside	Saba	150.	0.00½
Totaal		f 15,203.87	f 9850.12½

De nieuwe Directeur van de K. W. I. M.

Door de buitengewone algemeene Vergadering van aandeelhouders der Kon. West. Ind. Maildienst 15 Dec. te Amsterdam gehouden is met ingang van 1 Jan. de heer J. van Hasselt tot Directeur van de K. W. I. M. benoemd.

Oude archieven in Suriname en Curaçao.

De St.-bladen no. 518 en 519 bevatten Kon. besluiten van den 22sten December, betreffende in de kolonies Suriname en Curaçao aanwezige openbare en notarieele oude archieven.

Hierbij wordt het volgende bepaald:

Art. 1. De gouverneurs van Suriname en van Curaçao worden gemachtigd om van bestuurswege beheerd wordende archieven in de kolonies, dagteekenende resp. van vóór 27 Februari en van vóór 5 Maart 1816, naar Nederland te doen overbrengen ter verdere bewaring in het algemeen rijks-archief te 's-Gravenhage.

Na de opneming van deze bescheiden in het algemeen rijksarchief zijn daarop van toepassing de regelen omtrent het gebruik en de toeganklijkheid van 's rijks archieven, dagteekenende van vóór December 1813.

Art. 2. Na art. 59 van het bij Kon. besluit van September 1868, no. 17 (Gouvernementsblad no. 14), vastgestelde reglement op het notarisambt in de kolonie Suriname, wordt als laatste artikel van het vijfde hoofdstuk opgenomen het volgende artikel 59a:

„De gouverneur wordt gemachtigd om van de in het vorige artikel bedoelde bewaarplaats aanwezige minuten, registers en repertoria het geëelte, dagteekenende van vóór 27 Februari 1816, naar Nederland te doen overbrengen ter verdere bewaring in het algemeen rijksarchief te 's-Gravenhage.

„Na de opneming van deze bescheiden in het algemeen rijksarchief zijn daarop van toepassing de regelen omtrent het gebruik en de toegankelijkheid van naar die instelling overgebrachte Nederlandsche notarieele archieven, dagteekenende van vóór de invoering der Fransche wetgeving."

Soortgelijk artikel wordt opgenomen na art. 60 van het bij Kon. besluit van 4 September 1868, no. 18 (Publicatieblad no. 16), vastgestelde reglement op het notarisambt in de kolonie Curaçao.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

Zondagavond om 7½ uur Overzijde.

1.— Happz-go-lucky March (1e. uitv.) G. Bernard
8.— Le poëte et le payson Overture F. Suppé
3.—The chocolate soldiers Waltz O. Strauss
4 —Fantasie sur la fille de Mme Angot Lecocq
5 —Retraite espagnole [1e. uitv.] R de Portal
6 —Melange sur Lohengrin R Wagner
7.—Eggitna Schottisch F. Jullian
8.—Sueño delamor Danza J. Campos

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 18 Febr. 1916.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........		—
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f	0.80
DIVIDIVI per K,G.........................	„	0.06½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.40
id. per KG. 2e kw.	„	0.30
HUIDEN per K.G.........................	„	0.70
GEITENVELLEN per K.G..	„	0.80
WOL per K.G..............................	,	0.10
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„	0.50
BEENDEREN per K.G................	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G...............	„	0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).		
Kwaliteit No, 1..........per dozijn	„	3,12½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	3.25
„ „ 2 „ „	„	5.
„ „ 3 „	„	6.12½
„ „ 3 „ „	„	6.30
„ „ 4 „ „	„	7
„ „ 5 „ „ OLA	„	
„ „ 6 „ „	„	8
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA	„	7.20
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	
„ „ 11 „ „	„	
„ „ 12 „ „ OLA	„	
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „	„	
1 van 25 c.M. of minder	f.	
STROOHOEDEN (latal):		
Kwaliteit per dozijn	f	1,12½

Officieele Berichten.

Het door den Gezaghebber van Bonaire aan den boschwachter L Hart verleend verlof van een maand tot herstel van gezondheid is goedgekeurd.

De heer H. Manuel is op zijn verzoek eervol ontheven van de betrekking van rooimeester alhier en van het geven van gymnastieklessen aan de Hendrik- en de Wilhelminaschool; de heer R. J. Beaujon Jr. is tijdelijk belast met de betrekking van rooimeester en de heer C. B. J. Wijtenburg met het geven van gymnastieklessen aan de beide scholen.

Aan den beambte ter Inspectie der belastingen J. M. S. van Epe is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den brievenbesteller alhier F. M. Lopez is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Uitvoer

Gedurende het *laatste* kwartaal van **1915** werd er uit deze kolonie uitgevoerd:

aan **stroohoeden**

uit	dozijn	*waarde*
Curaçao	32,046	121,524
Aruba	2,483	4,712
Bonaire	1,411	4,054
Totaal 4e kw.	35,940	130,290
„ 3e „	33,521	110,390
„ 2e „	23,616	85,491
„ 1e „	26.100	106,390
Totaal 1915	119,177	fl 432,561

aan **aloe**

uit	K. G.	*waarde*
Curaçao	1,441	504
Aruba	114,559	58,859
Bonaire	9,038	3,191
Totaal 4e kw.	125,038	62,554
„ 3e „	208,613	105,597
„ 2e „	27,878	15,872
„ 1e „	53 375	24,080
Totaal 1915	414,904	fl 205,103

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Clarita Andriez, Alberto Campos, Isidora Cras, Stebanita Deerks, A de Pool, Rafael Garcia Luna, U Henriquez. Maria Jamaika, J C Kwast, Johana Leitoe, Isabel Lingstuyl, Luis Felipe Montenegro. Jeannette van Noord, Matilda Pataca. Tomasa Perez, Juan Bta Quölis, José D Recalde, Bonifacia Ramos, Carolina Thomas, Juan Tocano, Victor Tromp. José M. Vallice.

Certificá: Matilda Ignasio, Teodora Izijk, L V Leyba, Pineda & Co.

Impresonan: Amtman, Chas Ebenhardt, José J Cabrera, C F Heckers, Miguel A Linerp, O Mild, C Schuting, H S V Son, v d Broek.

Impreso sin adres: La Estrela de la Mañana.

Maria Argus, Maria Arsen, Geo-Brown, Cornelia Bijgeleer, H. J. Bijleveld, Alejandro F. Canales, Besi Conquet, Director de El Comercio, Teraldo Correa, Leon Culman, Johan Curey, Eduardo Davelaar, Anton de Vos, Janent de Windt, Wm. A. Dutrick, Empalsand Club Habana, Pedro Herrera, Pedro Herrera F. 2, Eloiza Kanep, Rosita Laguna, Hipolito Lamp, H. Yrausquin Lampe, Oscar Messerly, Lourens Ostacia, Petronilla Matheo, M. Pincherli, Aleander Scoop, Florentina Santiago, Maria Santiago, Catharina Sluis, Nicolaas Thilman, Postina Toppenberg, Carlos Vallega, Demetia van Coll, Luisita Vroolijk.

Drukwerken: R. D. Benjamin W. H. Eleming. Arnold M Golden. R E. Higgins. G E Holin. Aleandro H Mondolfi. J. H. Penso . John Petersen, Reinira Römer. Christiaan Tremus. Custer James D care Wed. Dan 2

Drukwerk zonder adres: Palm Beach Daily News.

Onze Mail opengebroken.

Het bericht in ons vorig nummer opgenomen omtrent het aanhouden van schepen in het kanaal en het in beslag nemen van ± 2000 zakken van de binnenkomende mail heeft in Holland heeft wat verontwaardiging gewekt.

En ook hier voelden wij den weer omstuit, om de onzekerheid of een mail van Curaçao daar ook onder gevallen is. Zeker is het dat van de *Oranje-Nassau* op zijn vorige thuisreis eveneens de brievenmail van boord is gehaald.

De post evenwel die Zondagmorgen hier met de *Maracaibo* binnen kwam, droeg de duidelijkste sporen van inbraak. Wij weten nu dat ook de uitgaande post de nieuwsgierigheid van Engeland opwekt. Bijna alle brieven waren geopend en daarna weer met een strook: *Opened by Censor* dichtgeplakt. Nu moge het voor sommigen misschien interessant zijn, in latere jaren zoo'n gedachtenis van den Europeeschen oorlog te kunnen vertoonen, de meesten zullen er wel geheel anders over denken en 't minstens hoogst onaangenaam vinden. Ook *aangeteekende* brieven zijn evenmin gespaard en evenzeer opengebroken en doorsnuffeld.

Denkt men zich er goed in, dat die duizenden en duizenden brieven een legio van staats-, handels-, fabrieks-, en familiegeheimen kunnen bevatten, waarvan de Engelsche censor inzage heeft gekregen. Doch de ze laatste niet alleen, want wij weten allen dat de grondige kennis van de Hollandsche taal bij een Engelschman hoogst zeldzaam is, zoodat de Engelsche Regeering zich zeker van den verradersdienst van meer dan één Hollander in Londen moet bediend hebben, om haar bij het doorsnuffelen van al die brieven behulpzaam te zijn. Wie waarborgt ons dat deze personen later geen misbruik zullen maken van de kennis, die zij op deze wijze verkregen hebben? Wie stelt ons gerust dat zij zich geen geldswaarden of andere voorwerpen of prijscouranten enz. enz. uit die brieven hebben toegeëigend?

Wij kunnen ons niet voorstellen dat bij zulk een overhaast werk als dit, met strenge contrôle, en scrupuleuze eerlijkheid wordt te werk gegaan. *A la guère, comme à la guère.* En bovendien wanneer op last der Regeering aldus op groote schaal het brievengeheim geschonden wordt, dan is het niet aan te nemen, dat door *alle* ondergeschikte beambten, die bij dat onderzoek behulpzaam zijn, met stipte eerlijkheid zal worden te werk gegaan. Het hangt er geheel van af welke elementen voor dat onderzoek zullen gebezigd zijn. En op dat punt zijn wij niet gerust.

De *Nieuwe Courant* publiceerde dezer dagen:

„De Engelsche censor had aan zijn bureau een Nederlander verbonden, speciaal met het oazien van de voor ons land bestemde brieven belast.

Deze landgenoot heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om post wissels uit brieven te ontvreemden.

Hij is tot 3 maanden veroordeeld."

Deze gauwdief werd dus nog bij tijds ontdekt.

De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat anderen het slimmer hebben aangelegd.

De Nederlandsche Regeering heeft geprotesteerd. Tot nu tce zonder succes.

De *Standaard* vraagt, of het bij een protest onzer regeering inzake het aanhouden onzer mails door Engeland blijven kan. Of niet alle neutrale staten van Europa met de Amerikaansche Unie in verzet moeten komen.

„Afgescheiden van alle overige neutrale belangen, geldt 't hier een heilig recht, dat onder geen beding op die manier door Engeland mag vertreden worden.

„Zoo als 't er nu aan toeligt, is geen brief, die over zee gaat, meer veilig, en daarom is het volstrekt noodzakelijk dat alle neutrale staten, saam en in verband, een welgewikt protest laten uitgaan."

Het schijnt nu, dat in deze zaak ook de steun der Amerikaansche Regeering wordt gezocht.

Door de *Associated Press* wordt gemeld, dat er tusschen den Amerikaanschen staatssecretaris Lansing en den Nederlandschen gezant te Washington een gedachtenwisseling heeft plaats gevonden over het in beslag nemen van de Nederlandsche mail naar de Vereenigde Staten. Den Nederlandschen gezant werd meegedeeld, dat het staatsdepartement der Vereenigde Staten geen stappen kon ondernemen, voordat volledige informaties van den Amerikaanschen gezant Page te Londen of van andere bevoegde zijde waren binnengekomen.

Een later bericht meldt:

Washington, 28 Jan. — Door de Ver. Staten is aan Engeland een scherpe nota gezonden betreffende het beslag leggen op de mail van neutrale landen. Er wordt in deze nota bitter geklaagd over de in den laatsten tijd door Engeland toegepaste methode om de hand te leggen op alle voor Europa bestemde poststukken. Het gevolg was reeds dat waardevolle brieven, moneyorders en drafts verloren gingen. Het gouvernement van de Vereenigde Staten ontkent ten slotte het recht van Engeland op een dusdanige wijze met het particulier eigendom van neutrale landen om te springen.

EMULSION DE SCOTT
la emulsión original, legítima, perfeccionada, inimitable. Eficaz en todas las edades de la vida.
(Scott & Bowne, - Químicos.)

Belangrijk Oorlogsbericht.

De Duitsche glorieson schijnt te tanen. Een telegram uit Petrograd meldt, dat Erzerum, een versterkte stad in Aziatisch Turkije, op de grens van den Kaukasus en in de nabijheid van Perzië, door het leger van Grootvorst Nicolaas stormenderhand is ingenomen. Naar men zegt, werd deze stad door 160,000 man turksche troepen onder aanvoering van den Duitschen veldmaarschalk von der Goltz en Generaal Liman von Sanders verdedigd. Vijf dagen lang is de stad bestormd. Hoeveel menschenlevens die verovering der Russen gekost heeft wordt niet gemeld.

Er werden 40,000 krijgsgevangenen gemaakt en 110 kanonnen buitgemaakt. De Turken verloren 25,000 man aan dooden en gewonden, de rest nam de vlucht, doch worden door de Russen nog achtervolgd. Waar de twee Duitsche generaals gebleven zijn, meldt het telegram niet.

HAVEN-NIEUWS

VAN 12 FEBR. — 26 FEBR.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Jan van Nasau	P G J v d Est	14 Febr	New York	16 Febr	Neuw York
Commewijne	R Wagemaker	14 „	Amsterdam	14	New-York
Maracaibo	P W Johnson	13 „	New York	13 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	13 „	Maracaibo	14 „	La Guayra
Merida	A Johanson	16 „	La Guayra	17 „	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	17 „	Maracaibo	17 „	New-York
Philadelphia	G W Goodman	17 „	Yew York	17 „	La Guayra
Orion	Daarnhouwer	20 „	New-York	21 „	Amsterdam
Colombia	G D Nieman	21 „	Lew-York	23 „	Ne w York
Philadelphia	E W Goodman	24 .	La Guayra	24 „	New York
Merida	A Johanson	23 „	Maracaibo	23 „	Maracaibo
Zulia	L Smorris	26 „	New York	26 „	Maracaibo
Pr Fr Hendrik	P Koningstein	26 „	Amsterdam	27 „	New York
Europa	E Fulle	18 Febr	Genova	13 Febr	Colón
Buenos Aires	J Sabater	17	Colon	17 „	Barcelona
Torbjorn	Danielson	12 „	New Port	14 „	Linham[Suecia
Europa	E Fulle	26 „	Colon	27 „	Genova

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Diana V	12 Febr	Maracaibo	*Gacela*	13 Febr	Maracaibo
Electra H	12 „	Maracaibo	*Virginia*	14 „	Vela de Coro
Lady C	13	Aruba	*Juan Luis H*	15 „	Aruba
Marina V	13	Maracaibo	*Diana V*	15 „	Vela de Coro
Rictoria V	13 „	Vela deCoro	*Carlota H*	15 „	Maracaibo
Vita Otila V	13 „	Vela deCoro	*Pluma de Oro*	15 „	Maracaibo
Juan Luis H	14 „	Aruba	*Gloria V*	16 „	Maracaibo
Ariminta H	16 „	Rio Hacha	*Rita Otilia*	16 „	Maracaibo
Maracaibo V	16 „	Maraciabo	*Brion H*	16 „	Maracaibo
Viuda Alegre D	17 „	Sto. Dom.	*Meteor H*	17 „	Maracaibo
Virginia H	17 „	VeladeCoro	*Electra*	18 „	Maracaibo
Maria Leoncita	18 „	Aruba	*Victoria*	18 „	Vele de Coro
Themis H	18 „	Maracaibo	*Maria Leoncita*	19 „	Aruba
Nib H	18 „	Bonaire	*Viuda Alegre*	22 „	Sanchez
Gaviota V	18 „	Maracaibo			

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Januari 1916 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
	INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.		
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Januari	91	11,922	10,849	26	151,087	93,384
Vorige maanden.						
Totaal.	91	11,922	10,849	26	151,087	93,384

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Buitenland.

De Duitsche Financiën.

Het *Journal des Débats*, de daling van den Duitschen wisselkoers besprekend, zegt, dat het kinderachtig zou zijn, te denken, dat alleen de daling van de mark Duitschland er toe zou brengen, zich gewonnen te geven. Toch moet men zich, zegt het blad, over die daling verheugen, want zij is een symptoon van de algemeene uitputting, die men met zekerheid bij onze vijanden begint waar te nemen. „Wat ernstig is voor Duitschland," vervolgt de *Debats*. „is, dat de groote daling, die de Duitsche wisselkoers ondergaat in alle landen, in de eerste plaats een gevolg is van het gebrek aan vertrouwen dier landen, en die aanvankelijk Duitschland zoo welgezind waren en nu blijkbaar hun kapitaal aan Duitschland trachten te onttrekken. En Duitschland heeft meer dan ooit behoefte aan crediet en zal daar na den oorlog nog grooter behoefte aan hebben. Zijn toekomst is niet schitterend. Het schijnt, dat de Duitschers zich daar ernstig ongerust over gaan maken. Mag men sommige Duitsche bladen gelooven, dan zou een van de oorzaken der daling zijn het zenden van aanzienlijke bedragen naar Nederland en Zwitserland door kapitalisten, die er op uit zijn hun fortuin in den vreemde te plaatsen. Deze verklaring is een bekentenis, waar wij met voldoening kennis van nemen."

De *Temps* schrijft over hetzelfde onderwerp en ziet in de daling van den Duitschen wisselkoers in de onzijdige landen het bewijs, dat het consortium van Duitsche banken, dat vóór den oorlog te Berlijn gevormd was om in het buitenland de stabiliteit van den mark te handhaven zijn contrôle over den Duitschen koers verloren heeft. De reden is, dat het consortium niet meer beschikt over schuldvorderingen op het buitenland om daarmede betalingen buitenslands te doen; dat het vooral zijn reserves van Amerikaansche waarden heeft uitgeput en dat de schuldvorderingen, die Duitschland op Zuid-Amerika had en die door de stijging van den piaster gerealiseerd konden worden, bijkans uitgeput zijn."

De *Temps* komt tot de slotsom, dat de daling van den mark definitief is en nog niet tot stilstand gekomen.

Hoe hoog de lasten zullen zijn, die Duitschland in de toekomst te dragen zal hebben, is nog niet bij benadering vast te stellen, maar zooveel weet men wel, er zullen jaarlijks eenige milliarden meer moeten worden opgebracht dan tot dusver.

De *Frankforter Nachr.* heeft een waarschijnlijkheidsberekening gemaakt, die volgens het *Hbl.* 't volgend beeld geeft:

Het waarschijnlijke totale bedrag van de oorlogskosten en de kosten tot herstel zal 40 á 50 milliard bedragen, met dus een jaarlijkschen rentelast van 2000 à 2500 millioen. Met inbegrip van de rentebedragen zouden rijk, staten en gemeenten een blijvend hoogere belasting van ten minste 3500, wellicht 4000 millioen hebben te dragen....

In vredestijd zou het Rijk naar schatting aan zuivere uitgaven een bedrag van 2100 millioen hebben bereikt; daarvan zouden ongeveer 1700 millioen voor leger en vloot en 200 millioen voor den schuldenlast bestemd zijn. Neemt men de vroegere uitgaven als ongeveer gelijkblijvend aan, dan zou het Rijk in de toekomst aan renten alleen ongeveer 4000 millioen moeten opbrengen, bij totale uitgaven van ongeveer zes milliard. Hoe dit bedrag ook verkregen zou worden: de hoogte ervan moet op de inwendige structuur van het Rijk invloed hebben. Tot den oorlog waren de totale uitgaven van de bondsstaten hooger dan die van het Rijk; was er vrede gebleven, dan zouden zij ongeveer gelijk zijn geworden. Voortaan zou de begrooting van het Rijk ten minste twee en een half maal zoo hoog zijn als die der bondsstaten. In plaats van een reeks van afzonderlijke staathuishoudingen met een bekroning van gemeenschappelijke uitgaven, zouden we krijgen een reusachtig financiegebouw van het Rijk, met zijvleugels, waarin de kleine afzonderlijke bedrijven der bondstaten zijn ondergebracht. Dat resultaat heeft niets te maken met de constitutie van het Rijk, maar volgt automatisch uit de onvermijdelijke verschuiving van de geldmarkt.

De grootte der bedragen vereenvoudigt in zekeren zin het probleem: men zal de milliarden nemen, waar ze te krijgen zijn. Dus directe belastingen en indirecte; belastingen op oorlogswinst en belasting op andere vermogensvermeerdering. Het bedrag der zuivere oorlogskosten alleen (zonder renten) zal zoo groot zijn, als het vermogen van alle Duitsche millionairs te zamen. De jaarlijksche belasting zoo groot als het gezamenlijk inkomen van alle Duitschers met meer dan 20,000 jaarlijksch inkomen. De belasting alleen van de rijken te halen is dus onmogelijk. De last zal over het geheele volk verdeeld moeten worden. Hoe: dat zal te zijner tijd zeker wel met voldoenden ijver besproken worden."

Aldus *de Frankf. Nachr.* De *Vorwärts* teekent hierbij aan: „Wij vreezen, dat de berekening van het Frankfortsche blad nog bij de werkelijkheid achter blijft, want het staat reeds vast, dat de kosten van de interesten veel hooger zullen zijn dan in deze berekening is aangenomen."

K ü h l o, de secretaris van den Beierschen bond van Industriëelen, heeft een zeer ongunstig rapport uitgebracht over den toestand van Duitschland, hetwelk volkomen in tegenspraak is met de rede van Helfferich in den Rijksdag. Kühlo verklaarde, dat Duitschland de enorme oorlogskosten niet zou kunnen betalen en dat het twijfelachtig was of zelfs een overwonnen vijand het keizerrijk zou schadeloosstellen.

Duitsche plannen in het Oosten.

Het staat nu vast: Duitsche troependeelen van eenige beteekenis nemen geen deel meer aan de operaties tegen het Servische leger en Montenegro, noch ook tegen de troepen der geallieerden ten Noorden van Saloniki.

De geheele last der operaties tegen Montenegro en overgebleven Servische legercorpsen wordt gedragen door het Oostenrijksche leger onder Von Kövess en eenige Bulgaarsche divisies, terwijl de Bulgaarsche legers zonder noemenswaardigen Duitschen steun, doch wèl met véél Duitsche artillerie de Franschen en Engelschen over de Grieksche grenzen heeft teruggedrongen. Ter beoordeeling der ontwikkeling van den algemeenen strategischen toestand is het thans van beslissende beteekenis drie dingen te weten:

1o. Wat gaan de Duitschers aanvangen met de in Servië vrijgekomen legers van Von Mackensen en Von Gallwitz?

2o. Wanneer kunnen de Russen gereed zijn met de bewapening, oefening en uitrusting hunner nieuwe legers?

3o. Wat zijn de geallieerden van plan te doen op het Balkan-schiereiland?

Veel gegevens om deze vragen te beantwoorden zijn er nog niet, maar toch wel eenige.

Vrij algemeen heerscht de meening, dat de Duitschers een groote onderneming tegen Egypte op touw zullen zetten. Het is zéér goed mogelijk, dat deze meening juist is, in zooverre, dat de Duitschers, nu de spoorwegverbinding met Constantinopel en van Constantinopel door Klein-Azië naar het H. Land hersteld, en voltooid is, wellicht zullen trachten een Turksch leger uit te rusten, dat naar Egypte zal oprukken. Het zou in strijd zijn met de strategische beginselen, indien de Duitschers hun eigen legers naar Egypte gingen dirigeeren, terwijl de macht van den tegenstander op de hoofdfronten steeds aangroeit en ook de verbindingslijn door het Balkan–schiereiland nog niet verzekerd is tegen aanvallen van de zijde der Entente, Griekenland en Roemenië.

Bovendien zou het ook om politieke en hygiënische redenen véél beter zijn, als een Turksch en niet een Duitsch–Turksch leger tegen Egypte opmarcheerde.

Om politieke redenen.

Egypte is vroeger Turksch gebied geweest en de bevolking is er grootendeels Mohammedaansch. Er leven daar nog sterke sympathieën voor den Beheerscher aller Geloovigen, zooals uit de Jong-Egyptische beweging voldoende gebleken is. Bij de Turken zelf zou het wantrouwen opwekken, als de Duitschers zich in Egypte installeerden en bij de Egyptenaren zou zeker geen dweepzucht worden opgewekt door het gezicht der Duitsche adelaars, maar wel door het aanschouwen der zegevierende Halve Maan op de Turksche vaandels.

Naast deze redenen, die voor de uitrusting van een Turksch leger pleiten, gelden ook nog hygiënische.

De constitutie van den Duitschen soldaat is er slecht op berekend in tropische hitte en woestijn–zand te vechten. Epidemieën en ziekten zouden onder een Duitsch leger zeker vreeselijk woeden en de uitrusting zou veel tijd en kosten vorderen. Turken, geholpen door de Arabieren der woestijn, kunnen deze taak met heel wat minder gevaar op zich nemen. Hun soberheid is spreekwoordelijk en zij zijn aan het klimaat gewend.

Summa summarum: om strategische, politieke en hygiënische overwegingen zullen de Duitschers m.i. geen Duitsch leger tegen Egypte uitzenden, al is het ook wèl waarschijnlijk, dat een dergelijke onderneming onder Duitsche *leiding*, met Duitsch kader en Duitsche artillerie, zal geschieden door een Turksch leger.

Wat de vrijkomende Duitsche legers betreft, wij zijn er van overtuigd, dat deze, overeenkomstig gezonde strategische beginselen, *naar het Westelijk front* worden overgebracht en dat wellicht zelfs nog andere troependeelen aan het Oostelijk front zullen worden onttrokken, om in het Westen een beslissing te kunnen forceeren. Duitschland is bijna wel *gedwongen* zóó te handelen.

Er moet Duitschland alles aan gelegen zijn, de galliëerden ditmaal opnieuw vóór te zijn. Want Duitschland staat *thans* op het toppunt zijner militaire macht.

De mannen, die het nog *achter* het front heeft, zijn ófwel dringend noodig, om het ook voor de oorlogsvoortzetting hoogst gewichtige economische leven (productie van kolen, staal enz., landbouw, bakkerij, enz.) gaande te houden, ófwel geen geschikte manschappen meer voor den bewegingsoorlog. Door den grooten toevloed van zéér jeugdige vrijwilligers, reeds in het begin van den oorlog, hebben ook de lichtingen 1916 en 1917 aan Duitschland niet veel versterking meer kunnen opleveren.

Adverteert steeds
IN DE
Amigoe di Curaçao

Case of 48/1 bot. fls. 4,00 Doz. 5/12
„ „ 84/2 „ „ 2,75 „
Agente: JULIUS L. PENHA.

VOOR DE HUISMOEDERS

Wilt gij in uw huis ongelukken voorkomen, zoo raden wij U aan

GEBRUIKT ALTIJD
„LUZ DIAMANTE"
VAN
Longman & Martinez.
NEW-YORK.

Dit is de eenige petrolie, welke gedurende de laatste 38 jaar geen enkele ramp veroorzaakt heeft. Geen gevaar voor ontploffing, geen rook, geen stank Volkomen veilig.

1 Te koop bij C. WINKEL EN ZONEN.

Verkrijgbaar ter drukkerij van dit blad:

Curaçao in 1803 tot 1804.

DOOR

P. A. Euwens, O. P.

Een historische schets van de Invallen der Engelschen op dit eiland, formaat 8°. — 83 bladz.

Prijs f. 0.50.

Exclusive Agent for the Dutch W I.

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
Chicago 1893, en
„ Curaçao. Eerste Prijs Eeremedaille, 1904.
„ Brussel, 1910
Curaçao, Waterkant Otrabanda.

Oorlogspostzegels.

België, Rusland, Marokko, Bosnië Hongarije, Frankrijk, Monaco, Oostenrijk, 21 verschillende voor f 2.—. Fraaie collecties postzegels zenden wij met belangrijke korting op verlangen aan ieder, eveneens op aanvraag gratis de 56 bladz. beslaande postzegelverzamelaar courant.

Bela Szekula, Luzern, Zwitserland.

Honorable Distinción.

Recomendando la Emulsión de Scott no se hacen promesas imposibles. Pero en todo caso su eficacia va asegurada por la opinión de miles de médicos en todas partes, muchos de ellos hombres de prestigio que no prestarían su nombre sino se tratara de una preparación de indiscutible mérito.

„Desde hace mucho tiempo hago uso de su Emulsión de aceite puro de hígado de bacalao de Noruega con hipofosfitos de cal y de soda y glicerina, en las enfermedades en que está indicada. Por su bondad y por el buen resultado que me ha ofrecido su empleo, la recomiendo y continuaré recomedándola."

Dr. Francisco F. Feo, Caracas, Venezuela. 4

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand Januari zijn

Binnengekomen. VAN		Uitgezeild. NAAR	
Aruba	24	Aruba	19
Barahona	1	Barahona	1
Bonaire	32	Bonaire	32
Bov eilanden	1	Bovenw. eilanden	1
Guanta	1	Guanta	1
La Vela de Coró	8	Gothenburg Zw.	1
Maracaibo	15	La Vela de Coro	8
Pto. Cabello	1	Maracaibo	17
Rio Hacha	3	Pto Cabello	2
San Juan P. R.	1	Rio Hacha	7
Sto Domingo	3	San Juan P.R.	2
zee	1	Sto Domingo	1
totaal	91	totaal	93

Januari heeft, wat de scheepvaart betreft, een zeer gewoon verloop gehad. Het vervoer van phosphaat schijnt met niet veel moeilijkheden te kampen te hebben. Geregeld komen er St en soms zelfs schoeners om lading voor Holland, Engeland, Zweden of Denemarken.

Santa Barbara.

Het Zweedsche Stoomschip Torbjörn, groot netto 2.927 M³. gezagvoerder H. A. Danielson, te te Newport, Fuikbaai, alhier van Las Palmas aangekomen den 9n Februari d. j., heeft aldaar eene lading van 1.828.800 K. G phosphorzure kalk ingenomen en is, — na in de Willemstad te hebben gebunkerd, — den 14n d.a.v. vertrokken met bestemming naar Limham (Zweden).